

TÜRK BASININDA PSİKOLOJİ YAZILARI 1960-1975

Dr. Nail Şahin (1)
Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi
Psikoloji Kürsüsü

Psikoloji, geniş bir kitlenin ilgisini çekmektedir. Konuları, doğrudan doğruya insanın kendisiyle ilgili olduğu için, hem merak uyandırmakta, hem de bazı pratik sorulara ışık tutabilmektedir. Psikolojiyi kamu oyuna basit bir dille tanıtan, yeni gelişmeler hakkında bilgi aktaran bir yayın organımız da henüz yoktur. Bu görevi gazeteler bir ölçüde yerine getirmektedirler.

Türk basınında, 1930-1975 yılları arasındaki dönemde yer alan psikoloji yazılarının toplu bir değerlendirmesini yapmayı yararlı gördük. Çünkü bu 15 yıllık süre, Türkiye'de psikolojinin hızla geliştiği bir dönemi kapsamaktadır. Üniversite düzeyindeki psikoloji bölümlerinin çoğalması, öğretim üyelerinin birkaç kat artışı, yeni uygulama alanlarının ve psikoloji hizmetlerinin açılışı, hep bu dönemde ortaya çıkmıştır. Bilim ve meslek çevrelerindeki bu gelişmelerin, kamu oyuna yönelik yazılarda nasıl bir etki yaptığını bilmek ilginç olacaktır.

- (1) Bu yazı D.T.C.F. öğrencilerinden İlnur Efeçınar, Zehra Yaşın, Hâle Sönmez Güner Satılmış, Nalân Babür, Gonca Bozkuş, A. Rıza Tanaltay, Osman Kuden, Alanur Işırtman, Nur Kalaycıoğlu ve Ertuğrul Gödelek'in katıldıkları bir grup çalışmasının ürünüdür. Verilerin yorumu ve kaleme alınışı Nail Şahin'e aittir.

Verilerin Toplanması : Veri toplayıcılar arasında birlik sağlamak ve toplanan bilgilerin işlenmesini kolaylaştırmak amacıyla iki sayfalık bir değerlendirme formu geliştirdik. Bu form üzerinde, ele alınan yazıyı çok yönlü değerlendirmeye elverişli maddeler bulunmaktadır. Yazının yayınlandığı tarih, yazarı, sayfa, sütun sayısı gibi bilgiler yanında, yazının kısa bir özeti alınmakta, dip notları bulunup bulunmadığı belirtilmekte, sözü edilen yerli ve yabancı yazarların adları işlenmekte, yazıda kullanılan terimler olduğu gibi yazılmakta, resim, şekil, karikatür gibi özelliklerin bulunup bulunmadığı not edilmekte ve kısaca belirlenmektedir. Ayrıca yazarın kullandığı anlatım biçiminin değerlendirilmesi yapılmakta, yazıda okuyucuya yapılmış öneriler varsa bunlar özetlenmektedir. Bir test ya da psikolojik ölçme aracı tanıtılıyor ise, kime dayandırıldığı, kaynak gösterilip gösterilmediği not edilmektedir. Dolaylı olarak psikolojiye değinen yazılarda (haber, kitap tanıtma, konferans vb.), hangi konulara nasıl değinildiği belirtilmektedir. Veri toplayıcının gerekli gördüğü diğer bilgileri eklemesi için bir boşluk da bırakılmıştır.

Veri toplayıcılarla, önce örnekler üzerinde çalışılmış, özetleme, not alma ve diğer sorunlar konusunda birlik sağlanmıştır. Verilerin toplama sırasında da, grup tartışmaları ve bilgi alışverişi yapılmıştır.

Ele Alınan Gazeteler : Bu çalışmada, sürümü en fazla olan dört gazete ele alınmıştır : Hürriyet, Tercüman, Milliyet, Cumhuriyet. Bu gazetelere 1968 ve sonrası için, Günaydın gazetesi de çalışma sırasında sokulmuştur.

Sözü edilen gazetelerin, 1930 - 1975 yılları arasındaki bütün sayılar Milli Kütüphane koleksiyonlarından tek tek taranarak, psikolojiyle ilgili görülen yazılar, değerlendirme formlarına işlenmiştir.

Terimlerin Tanımı : Psikolojiyle ilgili yazılar büyük bir çeşitlilik göstermektedirler. Bunlar arasında birkaç alt grubu tanımlamakta yarar görüyoruz. Bazı yazılar, genellikle bir tek kişi tarafından yazılmakta, belirli bir konuyu ele alarak, okuyucuya bilgi vermek, ya da o konuyu tanıtmak amacıyla gütmektedir. Bunlara «makale» adını veriyoruz. Makaleler genellikle gazetelerin belirli sayfalarında görünmekte, uzmanlar ya da yakın meslek uzmanları tarafından kaleme alınmaktadır. Bazı yazılar da, psikolojideki yeni bir buluşu bildirmekte, belirli bir konuda psikologların görüşlerini, önerilerini aktarmaktadır. Bunlara «haber» niteliğinde yazılar diyeceğiz. Üçüncü bir grupta ise, herhangi bir konuyu işlerken, psikolojiye değinen, psikolojiden söz eden yazılar bulunmaktadır. Bunlara «değinmeler» diyebiliriz. Sayısı en kabarık ve çeşitliliği en fazla olan dördüncü gruptaki yazılar, okuyucuya hoşça vakit geçirtmek amacıyla hazırlanan yazılardır. Bunlar arasında, çeşitli pratik konularda okuyucuya neler yapması gerektiğini anlatan reçeteler bulunmakta, okuyucunun kendi kişiliğini tanımaya yarayacak testler verilmekte, renkli fotoğraflar veya karikatürler ile ilgisi çekilmektedir. Bu tip yazılara «eğlencelik» adını verebiliriz.

Verilerin Dökümü ve Yorumu : Elde edilen bilgiler, yıllara, gazetelere, yazarlara, konulara ve yazının türüne göre çoklu sınıflamalara sokulmuş, çapraz tablolar elde edilmiştir. Tabloların sayısı oldukça kabarık olduğundan, bu yazıda tablo verilmeyecek çalışma sonuçları özetlenecektir.

Yazıların Sayısı : Ele aldığımız gazetelerde, 1960 - 1975 yılları arasında toplam olarak 835 yazı, psikolojiyle ilgili bulunmuştur. Bu yazıların, 314'ü makale, 21'i değinme, 95'i haber ve 405 tanesi de «eğlencelik» olarak sınıflanmıştır. Yazıların toplam olarak gazetelere dağılımı da şöyledir : Tercüman gazetesi'nde büyük çoğunluğu kısa ansiklopedik bilgi ve reçeteler olarak 410 yazı, Hürriyet Gazetesi'nde, çoğunluğu karakter testi ve kısa haber olarak 185 yazı, Cumhuriyet Gazetesi'nde çoğunluğu makale ve haber olarak 175 yazı, Milliyet

Gazetesi'nde çoğunluğu makale olarak 51 yazı, ve Günaydın Gazetesi'nde (1968'den sonra) haber olarak 14 yazı bulunmaktadır.

Yazıların yıllara göre çeşitli gazetelerde görünüşü, gittikçe azalan bir dağılım göstermektedir. Bütün yazılar ele alındığında, en yoğun yayınlanma yıllarının 1963 - 1970 arası olduğu görülmekte, 1970'den sonra bütün gazetelerde bu yazılara daha az yer verildiği görülmektedir. Eğlencelik yazıların yıllara dağılımı az çok düzenli bir sıra izlemekte, en önemli azalma haber ve makalelerde ortaya çıkmaktadır. Makaleler, 1965 - 1970 arasında yılda ortalama 35 - 40 tane yayınlanırken, giderek azalmakta, 1975 yılında, yalnız 2 makalenin yayımlandığı görülmektedir.

Yazarlar : Makalelerin tümünde, haberlerin de bir kısmında, yazarların adları verilmektedir. Yazarların toplamı 61 kişidir. Bunların arasında 32 ruh hekimi, 2 yabancı ruh hekimi (çeviri, olarak), 6 tane psikolog bulunmaktadır. Doğrudan doğruya psikoloji konularını ele alan yazarların toplamı böylece 40 kişide kalmaktadır. Geri kalan yazarlar, sosyoloji, hukuk, iktisat, politika vb. konularda yazarken, psikoloji konularına da değinmekte, bazen kaynaklar da vermektedirler.

Ruh hekimlerinin yazdıkları toplam makale sayısı 221, psikologların yazdıkları toplam makale sayısı 93'tür. Ruh hekimleri arasında bir kişi 26 makale, altı kişi 10 - 15 makale yazmış, diğerleri yıllara göre değişen sayılarda makaleler vermişlerdir. Psikologların yazdıkları makalelerin 79 tanesi bir tek kişi tarafından yazılmıştır. Ruh hekimlerinin yazdıkları arasında sayılan makalelerden 13 tanesini, biri ruh hekimi, biri psikolog olan yazar ortak yayınlamışlardır.

Konular : Makalelerde ele alınan konular, fazla çeşitlilik göstermemektedir. Aşağı yukarı bütün makaleler, ruh hastalıkları, kişilik yapıları, savunma mekanizmaları, terapi ve ruh sağlığı ile ilgilidir. Ruh hekimleri tarafından yazılan makalelerinde, en belirgin yaklaşım psikanaliz kuramı ve uygulamalarını ele almaktadır. Bazı yazarların, aynı konuyu ufak değıştirmelerle, birkaç yıl sonra tekrar yayınladıkları görülmektedir. Ele alınan konular hakkında bir fikir edinmenin başka bir yolu da kullanılan terimlere bakmak olabilir. Sıra ile, bütün makalelerde en çok kullanılan terimlerin bazıları şunlardır : «Bilinç - bilinçaltı - kişilik - psikanaliz - id - ego - süperego - rüya - libido - nevroitik - fobi - depresyon - kompleks - psikoz - hipnoz - yetenek - zekâ - heyecan - içe dönüklük... vb.»

Teknik Özellikler : Yazıların diğer özelliklerini kısaca şöyle özetleyebiliriz : Makalelerin büyük bir çoğunluğunda kaynak göstermeye gerek görülmemiştir. Makale içinde bir yazarın adı verilmekte, görüşleri özetlenmekte, fakat genellikle bu görüşlerin nereden alındığı belirtilmemektedir. Terimlerin tanımı da genellikle yapılmamaktadır. Bütün yazılarda, kesin bildirimli cümleler kullanılmakta, ele alınan konuların tartışmasız çözüme kavuşturulduğu izlenimi edinilmektedir. Psikoloji adı verilerek, ya da psikoloji veya ruh hekimliğindeki bir grubun adına dayanarak ileri sürülen reçetelerde veya karakter testlerinde, verilen bilginin doğruluğunu araştırarak ipuçları bulunmamaktadır. Bazan «psikologlara göre», «ruh hekimlerine göre» gibi yuvarlak ifadeler bulunmakta, çoğunda ise buna bile gerek görülmemektedir. Makale niteliğindeki yazıların hemen tümü, başkalarının çalışmalarına dayanmakta, kaynak verilmediği için, yazılan yazıyı daha ayrıntılı değerlendirmek olanakları ortadan kalkmaktadır. Fotoğraf, çizim ve karikatür gibi öğeler daha çok eğlencelik yazılarda bulunmaktadır.

TARTIŞMA

Yukarıda çok kısa olarak özetlediğimiz çalışmadan, 1930 - 1975 yılları arasında kamu oyuna hitap eden psikoloji yazılarının niteliği anlaşılabilir. Basındaki yazıların, meslek çevremizde sık sık tartışıldığı ve çeşitli yakınlara yol açtığı bilinmektedir. Aşağıda, zaman zaman bilimsel anlatımın dışına çıkıp, kişisel değerlendirmelerimizi de katarak, bu konuyu tartışacak ve önerilerimizi sunacağız. Bu çalışma sırasında, onbeş yıllık sürede, psikoloji adına neler yazıldığını gördüğümüz için, okuyucunun bazı ifadelerimizi hoş göreceğini umuyoruz.

Genel olarak bakıldığında, meslek çevremiz için hiç de iç açıcı olmayan bir durum görülüyor. Kamu oyuna gösterilen yüzümüz, klinik psikoloji ile sınırlı kalmıştır. Klinik psikolojinin de son derece sınırlı konuları ele alınmış, temcit pilavına döndürülmüştür. Makale yazarları arasında 15 yılda yalnızca 6 tane psikoloğun görülmesi oldukça düşündürücüdür. Bunlardan 5 tanesi, sınırlı konularda, fakat derli - toplu makaleler yazarak, psikolojinin birkaç alanını tanıtmışlardır. Fakat altıncı yazar, meslek çevremizin basında uzun yıllar tek temsilcisi olmuş, ve aklınıza gelebilecek her konuda birşeyler söylemiştir. Yazdıklarının tümüne bakarak bu yazarı değerlendirmek gerekirse, korkarım psik iyi şeyler söyleyemeyeceğiz.

Bu yazar, sık sık «psikolog» ünvanını kullanmış, son yıllarda adının önüne bir de «Dr. ünvanı eklemiştir. Ele aldığı konularda, hiçbir bilimsel kaynaklara dayandırılmamış kesin çözümler önermekte, her olayın nedenlerini «şıpadak» sıralayıvermektedir. Yazılarında Freud'un kavramlarını kullanmakla birlikte bu yazar, Freud görüşünün dar ve yüzeyden bir yorumunu yapmakta, neredeyse her türlü insan problemini üç - beş anahtar kavram ile açıklamaktadır. «Evlilik korkularının» nedenlerini anlatmış, «fahişelik psikolojisi» gibi yeni uzmanlık alanları icad ettikten sonra, «paranın psikanalizini» de yapmış, aşağılık kompleksinden kurtulmanın çarelerini de bu arada bulmuş, eğitimi zor çocukları olanlara tavsiyelerde bulunmuş, gençlik sorunlarına eğilmiş, parapsikoloji ve benzeri konularda bilgi vermiş çocuk düşürmenin psikolojik nedenlerini anlatmıştır, vb.

Bu «demirbaş» yazar olgusu, ruh hekimleri olarak yazı yazarlar arasında daha az belirgindir. Psikologların bütün yazılarının %70-'inden fazlasını tek bir kişi hazırladığı halde, en sık yazan ruh hekimi, tüm ruh hekimlerinin yazdığı yazıların ancak %10'unu hazırlamıştır. Buradan da anlaşılacağı gibi, geçmiş yıllarda meslek çevremiz bu konuya gereken ilgiyi göstermemiştir. Aynı gazetede yazı yazan başka psikologlar basın temsilcimiz rolündeki bu demirbaş yazara hiçbir tepki göstermemişlerdir. Hiçbir mesleki denetimin bulunmadığı böyle bir ortamda, «bizim şeyhin kerameti kendinden» misali, bazı kişilerin kaderini her konuda uzman saymaları kaçınılmazdır. Psikoloji konularına karşı, toplumda bulunan yoğun ilgiyi dikkate alan, popüler yazılara zaman ayırmadığımız sürece, bilimsel çalışmaları hiç bilmeyen kişilerin, «her derde devâ Lokman psikolog» rolünü üstleneceklerinden kuşquamız olmasın.

Diğer psikoloji yazıları, akademik çevrelerden gelmektedir. Psikolojinin uygulamaları ile birinci dereceden ilişkide olan psikologlar «sessiz çoğunluk» durumundadırlar. Akademik psikoloji çevrelerindende sadece birkaç kişinin bu tür yazıları yayınladığı düşünülürse, basında gerçek gücümüzün çok altında temsil ediliğimiz anlaşılacaktır. Ruh hekimleri ve psikologlar, birlikte ele alındıklarında, en kaliteli yazıların bir - iki kez yazarlar tarafından kaleme alındığı görülmektedir. Bu kişiler, ya çok uzun aralıklarla tekrar yazmakta, ya da bir yazıdan sonra, bütünüyle kaybolmaktadırlar. Genellikle kendi araştırmalarını özetlemekte, ya da kaynakları göstererek bir konuyu tanıtmaktadırlar. Bu kişilerin, gazetelere yazı göndermeyi bir alışkanlık haline getirmedikleri

doğru ya da doçentlik tezi gibi yoğun enerji harcadıkları bir konuyu kısaca tanıtır, kendi koşullarına kapandıkları görülüyor. Bu gruptaki yazarlar, seviyeli bir basitleştirme ile, bilimselliği bir arada kaynaştırabilmişlerdir.

Yazıların 1970 sonrasında giderek azalması da düşündürücüdür. Bu azalışın nedenleri arasında kuşkusuz, toplumumuzun yoğun ekonomik ve siyasal tartışmalara açılması bulunmaktadır. Gazetelerin, tartışma ve bilim sayfalarında bu konuları işleyen yazıları tercih ettikleri düşünülebilir. Şu anda bu azalışın nedenlerini tam olarak bilemiyoruz.

Basındaki yazılarda en büyük sorunumuz, «eğlencelik» yazılardadır. Bunlar, mesleğimizin kanayan yarısı durumundadırlar ve sayıları azalmamakta, hattâ artmaktadır. «Magazin, aktüalite» gazetelerinin hafta sonu ekleri veya özel sayfalarında bu tür yazılara bol bol rastlanıyor. Bunların büyük bir çoğunluğunu uydurma «karakter testleri» ya da «kişilik testleri» oluşturmaktadır. Onbeş yıl içinde, insan vücudunun her organında, insanın kullandığı her araçtan karakteri anlamaya yarayan testler yayınlanmıştır. Bunlardan bazıları «sevdiğimiz yemekler şahsiyetimizi belirtir mi?», «Dudakların biçimi insanın iç dünyası», «Gözlüğünüz karakterinizi ele verebilir», «Bacakların da bir dili vardır, hanımlar dikkatli olunuz», «Ellerinizin durumundan, nasıl bir insan olduğunuz anlaşılıyor», «Sevdiğiniz düğme biçimi karakterinizi gösterir» gibi başlıklar taşımaktadır. Bu testler bazan bir yabancı psikolog veya ruh hekiminin adına dayandırılmaktadır. Çoğunlukla da «İngiliz psikologlarına göre», «Fransız psikologlarına göre», «ruh hekimlerine göre», «psikologlara göre» gibi yuvarlak ifadeler kullanılmaktadır.

Eğlencelik yazılar arasında, çok çeşitli konularda pratik bilgi veren veya ansiklopedik bilgiler veren yazılar da bolca bulunuyorlar. Bunlar arasında en çok, çocuk yetiştirme ve çocuk eğitimi sorunları, zekâ geriliği, ruhsal bozukluklar, rüya, uyku, aile geçimsizlikleri, aşk ve cinsiyet konuları, ruh, ruh çağırma telepati gibi parapsikoloji konuları bulunmaktadır.

Haber niteliğindeki yazıların gazetelere aşağı yukarı eşit oranda dağıldığı görülmektedir. Makaleler ise, genellikle Cumhuriyet ve Milliyet gazetelerinde yayınlanmıştır.

Toplu olarak bakıldığında, bu yazılarla, psikolojideki zengin çeşitliliğin kamu oyuna yansıtılabildiği söylenemez. Tekrar tekrar ele alınan klinik psikoloji konularının bile dar ve tek yönlü olarak işlendiği görülmektedir. Algı,

heyecanlar, zekâ, insanlar arası ilişkiler ve birkaç deneysel psikoloji konusu ele alınmış, fakat bir yazıyla yetinildiği, süreklilik sağlanmadığı için, kamu oyunda psikoloji denince «psikanaliz» hatıra gelir olmuştur. Psikolojiyi gazetelerden öğrenen bazı politikacıların, bugün bütün psikolojiyi cinsellikten ibaret görmelerinde, gazetelerdeki yazıların tek yönlülüğünün payı olsa gerekir.

Meslek çevresi olarak, bu konuda birşeyler yapabilmek için, önce kamu oyuna yönelik yazıların gerekliliğine inanmalıyız. Bilgilerimizi kamu oyuna duyurmak, yasalarla verilmiş görevlerimizden olduğu gibi, uzun vadede bize önemli yararlar sağlayacaktır. Yeni psikoloji hizmetlerini tanıtmak ve psikologun neler yapabileceğini anlatmak bu yazılarda yapılabilir. Gazetelerin, son yıllarda toplumsal konulara ağırlık vererek, psikoloji yazılarına daha az yer vermeleri, bizim için bir engel olmamalıdır. Bu olgu, bizim toplumsal konularla ilişkiyi kuramamıza bağlı olarak ortaya çıkmış da olabilir. Sosyal psikoloji, eğitim, öğrenme, gelişim, deneysel, klinik vb. psikoloji alanlarında toplumda birçok kişi ve grubu ilgilendirecek konularımız bulunmaktadır. Kendi aramızda örgütlenerek, kamu oyuna yönelik yazılar hazırlayabiliriz. Psikolojideki yenilikleri tanıtan haberleri, kendimiz derleyip tek elde toplayabilir, gazetelere gönderebiliriz. Bu çalışmada ele alınan 15 yıllık süre içinde psikoloji çevresi gazetelerde etkin olamamış, sayımızın ve yaptığımız işlerin çok artmasına karşın, sesimiz kamu oyuna çok cılız ulaşmıştır. Psikoloji konularına duyulan ilginin azaldığını gösteren hiçbir belirti yoktur. Aksine bu ilginin artması beklenebilir. Biz ise gittikçe daha az yazı ile kamu oyuna yöneliyoruz. Takkemizi önümüze koyup düşünmek zamanı gelmiştir. Eğer kamu oyundaki gereksinmeye biz cevap veremez isek, bazı şarlatanlar bu boşluğu doldurmakta gecikmeyecekler, psikolojinin sırtından para kazandıkları gibi, kamu oyuna yanlış bilgilerle dolduracaklardır. Duygusal tepkiler göstermek bir çözüm değildir. Oturup ürün vermeye bakmalı. Meslek çevremizde herkesin yazacağı bir şeyler vardır ve olmalıdır.

SEÇKİN AMERİKAN KLİNİK PSİKOLOĞU G. SPIELBERGER ANKARA'YI ZİYARET ETTİ

Prof. Dr. Charles Spielberger, 26. Haziran. 1978 Pazartesi günü, Türk Psikologları ile «kaygı» konusunda görüşmek üzere Ankara'ya geldi. Kendisi South Florida Üniversitesinde görevli bulunan Dr. Spielberger, İsrail'de «Stres ve Kaygı» konulu bir konferanstan dönmekteydi. Ankara Türk - Amerikan Derneğinde yaptığı konuşmada, Dr. Spielberger, şu anda yürüttüğü araştırma konularını «Kültürler Arası Kaygı Araştırmaları» olarak tanımladı.

«Kaygı sorunu insanlığın en eski sorunlarından biridir, en eski kaynaklardan örneğin İncil'de bile kaygıdan söz edilmekte neoin İncil'de bile kaygıdan söz edilmekteşmiş. bir Arap bilginin «insanların en yeygin isteği, korkudan ve kaygıdan kurtulmaktır» dediğini hatırlattı. Bu yüzden, Dr. Spielberger, kaygı konusunun çeşitli kültürlerde nasıl anlaşıldığını ele alan araştırmalarının, gerçekten temel bir psikolojik sürece yöneldiğine inanmaktadır.

Birçok dile çevrilen kaygı testlerinin kurucusu olan Dr. Spielberger, Türkiye'deki çalışmalarla özel olarak ilgilenmektedir çünkü, araştırmacıya göre, Türkçe'de anksiyete - «kaygı» karşılığı olarak herkes tarafından kabul edilmiş, günlük dilde kullanılan bir terim yoktur. Kaygı durumunun çeşitli yönlerini belirtmek için kullanılan «heyecan»,

«merak» ve «korku» gibi terimler varsa da Türk psikologları tarafından genel anksiyete sürecini tanımlamak için kullanılan «kaygı» ve «endişe» gibi terimler gündelik yaşam dilinde yaygın olarak kullanılmamaktadır. Dr. Spielberger'e göre, insanın kaygıyı doğrudan doğruya nasıl yaşadığını anlatmada, Türk dili, İngilizce'den daha belirleyici olabilir, çünkü psikologlar tarafından kuramsal amaçlarla ortaya atılan genel sözcükler, günlük dili, İngilizce veya diğer Batı Avrupa dillerindeki ölçüde henüz etkilememiştir.

Dr. Spielberger'in «Durumluk - Sürekli Kaygı Envanteri» adlı ölçeği, Doç. Dr. Necila Öner tarafından Türkçeye başarı ile çevrilmiştir ve bir araştırma aracı olarak kullanılabilir durumdadır. Türkiyeden alınan örnekler üzerinde bu testin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları sürdürülmektedir. Ayrıca, çocuklar üzerinde bir kaygı ölçeği de Türkçeye uyarlanmaktadır. Bu ölçek, ilkökul öğrencilerinde kaygıyı objektif olarak ölçme olanakları sağlayacaktır. South Florida Üniversitesinde, Dr. Spielberger'in yanında, iki Türk öğrenci, psikoloji doktorası almak üzere çalışmaktadırlar. Kendisinin, Türk üniversitelerindeki diğer psikologlarla işbirliği, bu araştırma alanındaki gelişmelere katkıda bulunacaktır.

Ulusal psikiyatri ve noroloji bilimleri kongresi

b — Ondördüncü Ulusal Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Kongresinin Bilimsel Çalışmaları 8 - 12 Ekim 1978 günleri içinde, Magosa - Kıbrıs, Salamis Bay Otelinde yapılacaktır.

Ankara, İstanbul ve İzmir'den Magosa'ya gidiş ve dönüş programları belirlenmiştir.

Taşucu'ndan hareket 7 Ekim 1978 Cumartesi sabahı, Salamis Bay Otelinden dönüş için

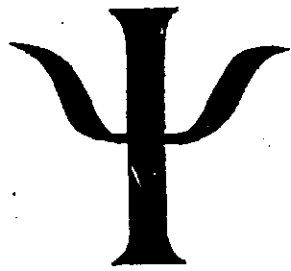
hareket 13 Ekim 1978 Cuma akşam üzeri olacaktır.

Gerekli yazışma adresi : Psikiyatri Kürsüsü «Kongre» Ege Üniversitesi

B Bornova - İZMİR

Tel : 18 00 06

31:4

PSIKOLOJİ

dergisi

Aralık 1978